

Mehmet ATASEVER
Sağlık Bak. SGB E. Başk. / KİK E. Üyesi
Mhatasever@gmail.com
www.mehmetatasever.org

KAMU İHALELERİNDE 2022 YILI PANORAMASI

Bu çalışmamızla Türkiye’de 2022 yılında kamu alımlarının panoramasını çıkarmaya ve son 5 yıllık kamu alımlarını analiz etmeye çalışacağız.

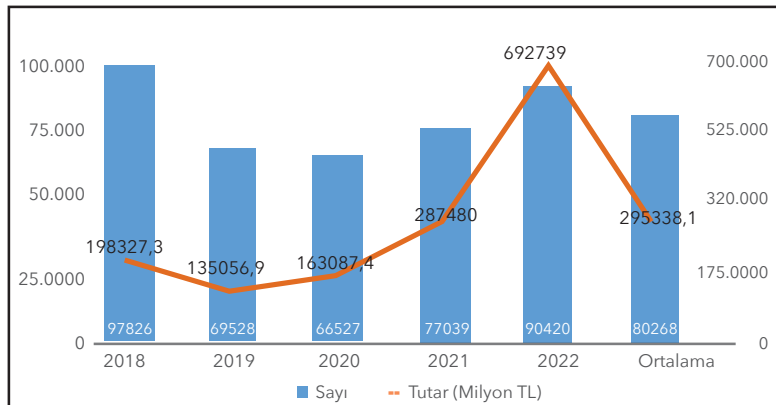
Tablo 1. Türkiye’de 4734 Kapsamında (İstisnalar Dâhil) Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları)

Toplam İhale	Sayı	Tutar (Milyon TL)	İdare Sayısı	Sözleşme Sayısı	Yüklenici Sayısı
2018	97.826	198.327	10.769	144.605	46.149
2019	69.528	135.057	9.524	114.366	37.382
2020	66.527	163.087	8.923	104.213	37.758
2021	77.039	287.480	9.053	111.361	38.603
2022	90.420	692.739	9.400	132.248	41.009
Ortalama	80.268	295.338	9.534	121.359	40.180

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye’de kamu alımlarında istisna usulleri dâhil 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde son beş yılda ortalama olarak tutarı 295 Milyar TL civarında olan ihale sonuçlandırılmıştır. Bunların dışında yüzbinlerce doğrudan temin işlemi, DMO vb. ihale dışı yöntemler ile alınanlar ile beraber toplamda 350 Milyar TL’yi aşan bir harcamanın olduğu tahmin edilmektedir.

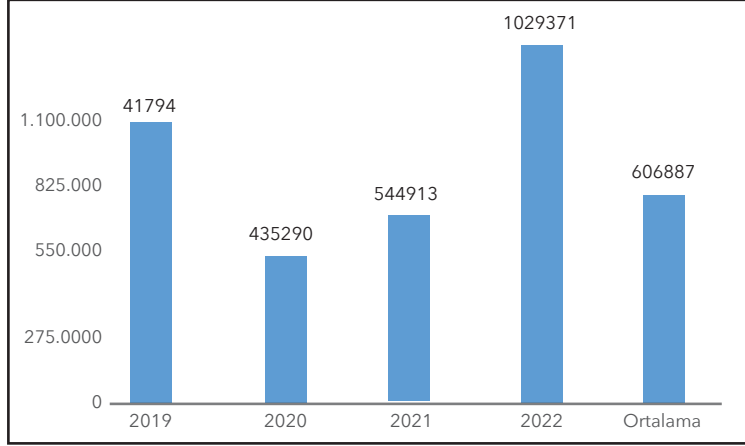
Grafik 1. Türkiye’de 4734 Kapsamında (İstisnalar Dâhil) Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları)

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Grafik 2. Kamu Kurumları Doğrudan Temin Sayıları (2019-2022)

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye'de kamu alımları ile ilgili son üç yılda ortalama olarak 607000 civarında doğrudan temin işlemi yapılmıştır. 2022 yılında 2021 yılına göre; doğrudan temin sayısı %90 civarında artmıştır.

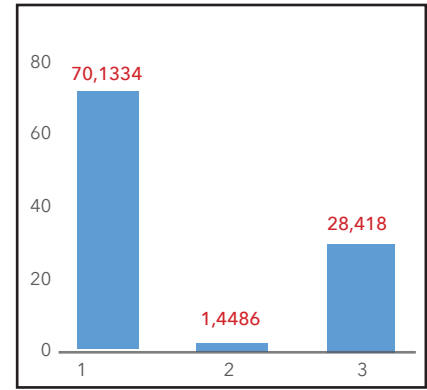
Tablo 2. Türkiye'de 4734 Kapsamında İhale Usullerine Göre Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları)

Yıllar	Açık İhale		Belli İstekliler Arasında İhale		Pazarlık Usulü İhale		Toplam
	Tutar (Milyon TL)	%	Tutar (Milyon TL)	%	Tutar (Milyon TL)	%	Tutar (Milyon TL)
2018	120.509	74,6	198.327	4,1	37.350	21,3	174.990
2019	88.729	75,8	135.057	1,8	26.157	22,4	116.988
2020	104.845	73,1	163.087	0,6	37.795	26,3	143.443
2021	179.911	70,7	287.480	1,8	69.813	27,4	254.403
2022	374.832	66,5	692.739	0,7	184.985	32,8	563.253
Ortalama	175.765	70,1	295.338	1,4	71.220	28,4	250.615

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye'de 2022 yılında 4734 kapsamında ihale usullerine göre (istisnalar hariç) sonuçlanan kamu alımlarının %66,5'i açık ihale usulü ile %32,8'i pazarlık usulü ile yapılmıştır. Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılanların oranı sadece %0,7'dir.

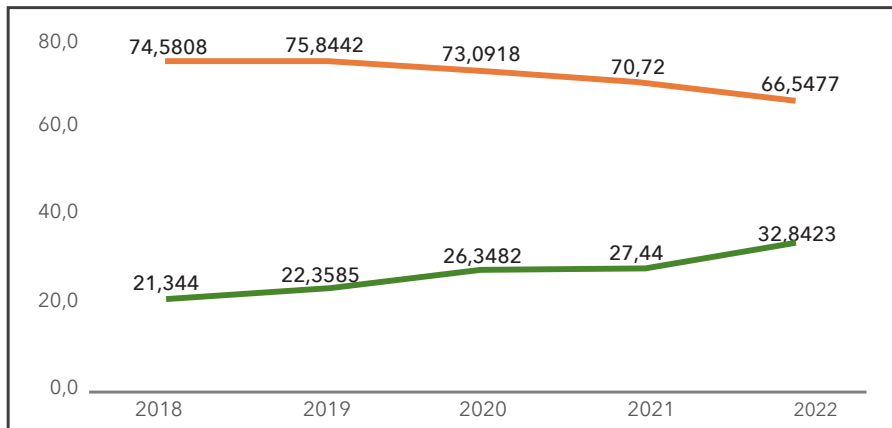
Grafik 3. Türkiye'de 4734 Kapsamında İhale Usullerine Göre Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları Ortalaması, %)

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye'de kamu alımlarında istisna usulleri dâhil 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde son beş yılda ortalama olarak tutarı 295 Milyar TL civarında olan ihale sonuçlandırılmıştır. Bunların dışında yüzbinlerce doğrudan temin işlemi, DMO vb. ihale dışı yöntemler ile alınanlar ile beraber toplamda 350 Milyar TL'yi aşan bir harcamanın olduğu tahmin edilmektedir.

Grafik 4. Türkiye'de Açık İhale ve Pazarlık Usulü İhale ile Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları)

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye'de son beş yılın verilerine göre sonuçlanan kamu alımlarının yıllar itibariyle açık ihale usulü ile yapılanların oranı azalmakta pazarlık usulü ile yapılan ihalelerin oranı ise artmaktadır.

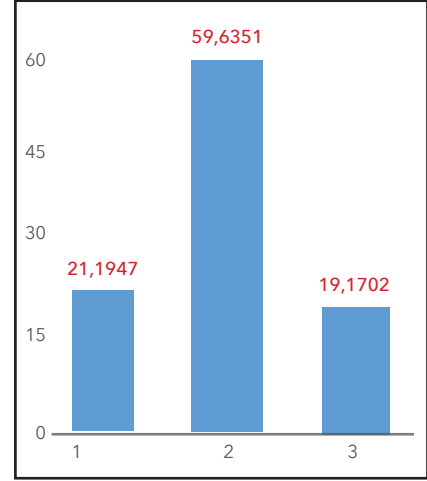
Tablo 3. Türkiye'de 4734 Kapsamında Alım Türlerine Göre Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları)

Yıllar	Mal Alımları		Yapım İşleri		Hizmet Alımları		Toplam
	Tutar (Milyon TL)	%	Tutar (Milyon TL)	%	Tutar (Milyon TL)	%	Tutar (Milyon TL)
2018	33.312	19,0	101.094	57,8	40.584	23,2	174.990
2019	34.818	29,8	50.263	43,0	31.907	27,3	116.988
2020	39.511	27,5	69.629	48,5	34.306	23,9	143.444
2021	54.783	21,5	157.267	61,8	42.353	16,7	254.403
2022	103.162	18,3	369.024	65,5	91.067	16,2	563.253
Ortalama	53.117	21,2	149.455	59,9	48.043	19,2	250.615

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye'de 2022 yılında 4734 kapsamında ihale usullerine göre sonuçlanan (istisnalar hariç) kamu alımlarının TL tutar olarak %18,3'ü mal alımı, %65,5'i yapım işi ve %16,2'si ise hizmet alımlarından oluşmuştur.

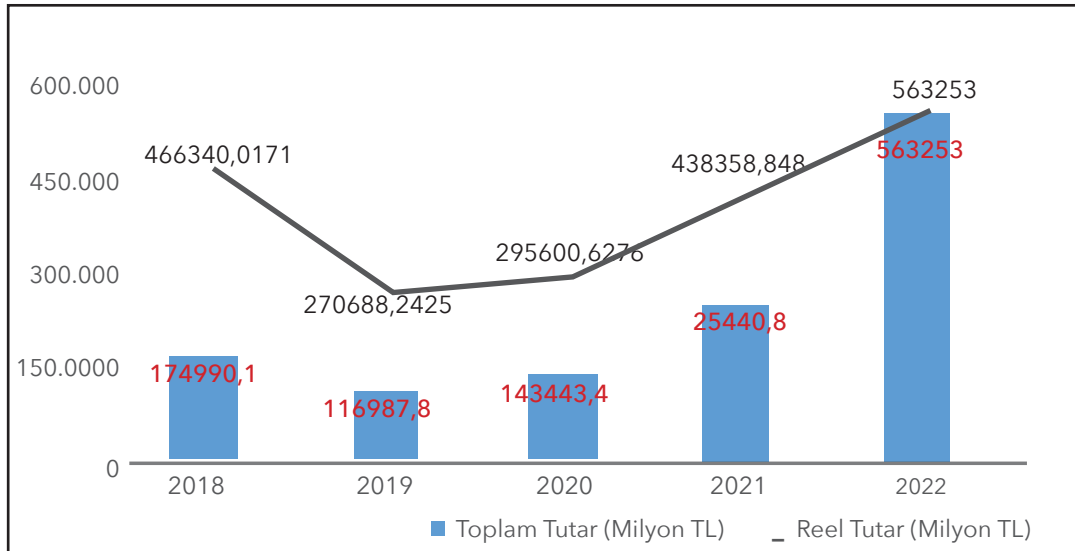
Grafik 5. Türkiye'de 4734 Kapsamında Alım Türlerine Göre Sonuçlanan İhale Bilgileri (2018-2022 Yılları Ortalaması, %)

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Türkiye'de son beş yılın verilerine göre 4734 kapsamında ihale usullerine göre sonuçlanan (istisnalar hariç) kamu alımlarının TL tutar olarak %21,2'si mal alımı, %59,6'sı yapım işi ve %19,2'si ise hizmet alımlarından oluşmuştur.

Grafik 6. Türkiye'de 4734 Kapsamında Sonuçlanan İhale Tutarları (2018-2022, Milyon TL)

Kaynak: Kamu İhale Kurumu

Sonuç olarak Covid-19 pandemisinin etkisi altında geçen 2021 yılına göre 2022 yılında; kamu alımlarında önemli artışlar yaşanmış sonuçlandırılan kamu ihalelerinin tutarı %122 civarında artmıştır. Bu durum özellikle 2019-2020 yıllarında ötelenen ihtiyaçların karşılanmaya başlaması ve bütün Dünyada yaşanan ve Ülkemize de yansıyan genel maliyet artışlarına bağlı olarak ihale fiyatlarındaki artışlardan kaynaklandığı tahmin edilmektedir.